

---

**М.В. Язвинська**

Видавничий дім «Академперіодика» НАН України



## **РЕЄСТРАЦІЯ/ПЕРЕРЕЄСТРАЦІЯ ВИДАННЯ НАН УКРАЇНИ ЯК ПЕРІОДИЧНОГО ТА ФАХОВОГО**

---

Наведено умови реєстрації видання НАН України — заснування видання як академічного й отримання свідоцтва про реєстрацію друкованого засобу масової інформації або перереєстрації видання у разі зміни окремих параметрів, а також умови внесення видання до Переліку наукових фахових видань. Зазначено, що у багатьох журналів НАН України свідоцтва не відповідають фактичному виходу журналу, та вказано на важливість створення сайта видання з урахуванням вимог наукометричних баз.

*Ключові слова:* реєстрація, перереєстрація, свідоцтво, друкований засіб масової інформації, назва видання, Перелік наукових фахових видань, ДАК України, сайт видання.

Згідно з чинним законодавством України періодичні друковані видання повинні виходити у світ на підставі свідоцтва про реєстрацію друкованого засобу масової інформації, зареєстрованого у відповідному органі державної реєстрації України. Таке свідоцтво має безстроковий термін, але у разі зміни назви видання, складу співзасновників, мови та сфери розповсюдження (загальнодержавна, зарубіжна) видання повинно перереєструватися і отримати нове свідоцтво. При зміні інших параметрів, зазначених у свідоцтві (періодичність, обсяг, вид видання, проблематика), відповідний орган державної реєстрації України у місячний термін має бути повідомлений про ці зміни у письмовій формі.

Наразі реєстрація/перереєстрація періодичного друкованого видання проводиться Державною реєстраційною службою України згідно з Законом України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», постановою Кабінету Міністрів



України від 17.11.1997 № 1287 «Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та розміри реєстраційних зборів», а також Положенням про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації в Україні та Положенням про державну реєстрацію інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, які затверджені наказом Міністерства юстиції України від 21.02.2006 № 12/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції від 13.01.2009 № 22/5).

Заснування та реєстрація друкованого засобу масової інформації, співзасновником якого є Національна академія наук України, проводиться на підставі рішення Президії НАН України (яке має бути прийняте як постанова Президії НАН України). Для цього установа НАН України, яка планує випускати видання, подає до відповідного Відділення НАН України клопотання про започаткування друкованого засобу масової інформації і пропозиції щодо кандидатури головного редактора та складу редакційної колегії (ради) видання. Склад редакційної колегії має бути затверджений рішенням Відділення НАН України.

На підставі рішення Бюро Відділення НАН України про започаткування нового видання, співзасновником якого є Національна академія наук України, Науково-видавнича рада НАН України готує постанову Президії НАН України про започаткування періодичного видання НАН України, якою також затверджується головний редактор періодичного видання НАН України.

Далі на підставі рішення Президії НАН України для реєстрації періодичного видання НАН України у Державній реєстраційній службі України головний редактор видання у місячний термін подає до Науково-видавничої ради НАН України такі документи:

- заяву про реєстрацію друкованого засобу масової інформації;
- установчий договір між співзасновниками (Національна академія наук України і установа НАН України) видання про започаткування та видання друкованого засобу масової інформації;
- копію чинного на момент подачі Статуту установи-видавця, засвідчену печаткою юридичної особи та підписом її керівника;
- у разі необхідності — довідку з бюро перекладів про ідентичність назви видання різними мовами.

Для перереєстрації періодичного друкованого видання НАН України потрібно подати до Науково-видавничої ради НАН України:

- заяву про перереєстрацію друкованого засобу масової інформації з вказаною причиною перереєстрації (зміна складу співзасновників, назви видання, мови видання або сфери розповсюдження);
- установчий договір між співзасновниками (Національна академія наук України і установа НАН України) видання про започаткування та видання друкованого засобу масової інформації у новому складі співзасновників;
- копію чинного на момент подачі Статуту установи-видавця, засвідчену печаткою юридичної особи та підписом її керівника;

- копію свідоцтва про реєстрацію друкованого засобу масової інформації;
- один контрольний примірник видання;
- у разі необхідності — довідку з бюро перекладів про ідентичність назви видання різними мовами.

Далі протягом місяця з дня подачі документів на реєстрацію/переєстрацію друкованого засобу масової інформації Державна реєстраційна служба України надсилає лист для сплати державного мита за реєстрацію/перереєстрацію друкованого засобу масової інформації. Після оплати установа-видавець отримує від Науково-видавничої ради НАН України довіреність для отримання нового свідоцтва або подає до Науково-видавничої ради НАН України оригінал платіжного доручення, а у випадку переєстрації ще й оригінал старого свідоцтва про реєстрацію друкованого засобу масової інформації для отримання нового свідоцтва.

На жаль, журнали НАН України не завжди дотримуються чинного законодавства щодо своєчасного оновлення своїх свідоцтв, що ставить під загрозу легітимність виходу в світ такого видання. Навіть поважні журнали, що перевидаються закордонними видавцями («Український математичний журнал», «Прикладная механика», «Сверхтвердые материалы» тощо), дозволяють собі виходити у світ без належно оформлених свідоцтв. Основним порушенням в них є застарілі назви співзасновників, а це юридично означає, що у такого видання нові співзасновники. Серед інших порушень — відсутність зарубіжної сфери розповсюдження (до речі, ще одна з вимог ДАК України до фахового наукового видання), тоді як усі сучасні видання прагнуть бути внесені до міжнародних баз даних, відсутність у свідоцтві назви англійською мовою, при тому що журнал всюди таку назву використовує.

Періодичне видання України стає фаховим, тобто придатним для опублікування основних наукових результатів дисертацій та наукових праць здобувачами наукових ступенів і вчених звань, коли воно внесене до Переліку наукових фахових видань України відповідно до наказу МОН України від 17.10.2012 № 1111 «Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України». Цим порядком затверджено умови формування Переліку наукових фахових видань України, процедуру його затвердження та вимоги до видань. Під умовами формування розуміємо алгоритм дій та перелік документів, які потрібно подати до Департаменту атестації кадрів (ДАК) МОН України для внесення видання до цього порядку. Видання вноситься до Порядку терміном на п'ять років, після чого для поновлення його у переліку знову подаються відповідні документи.

**Вимоги** до наукових видань для включення до Переліку наукових фахових видань України відповідно до наказу МОН України такі (цитую за згаданим наказом № 1111)<sup>1</sup>:

<sup>1</sup> <http://zakon2.rada.gov.ua./laws/show/z1850-12#n13>



1. Наявність у наукового фахового видання (журналу, збірника наукових праць) свідоцтва про державну реєстрацію засобу масової інформації із загальнодержавною та (або) зарубіжною сферою його розповсюдження (для періодичних друкованих наукових фахових видань);

2. Засновником (співзасновниками) наукового фахового видання є наукова установа, організація, вищий навчальний заклад III—IV рівнів акредитації;

3. Тематична спрямованість наукового фахового видання з певної галузі науки;

4. Наявність у складі редколегії наукового фахового видання не менше шести докторів наук з відповідної галузі науки, серед яких не менше трьох докторів наук повинні бути штатними працівниками засновника (співзасновників), про що зазначається у вихідних відомостях, крім галузі мистецтвознавства, з якої до складу редколегії можуть входити доктори наук з інших галузей науки, які мають наукові праці з проблем мистецтва. До складу редколегії можуть бути включені іноземні фахівці з відповідної галузі науки. Редактор (головний редактор) повинен бути штатним працівником засновника (співзасновників);

5. Рекомендація до друку та до поширення через мережу Інтернет вченої ради наукової установи, вищого навчального закладу III—IV рівнів акредитації, що видає друковане (електронне) наукове фахове видання, про що зазначається у вихідних відомостях;

6. Тираж наукового фахового видання не менш як 100 примірників (для періодичних друкованих наукових фахових видань);

7. Наявність примірників наукового фахового видання у фондах таких бібліотек України:

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського НАН України (03039, Київ, проспект 40-річчя Жовтня, 3);

Національна парламентська бібліотека України (01001, Київ, вул. М. Грушевського, 1);

Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» (02660, Київ, проспект Ю. Гагаріна, 27);

Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника (79000, Львів, вул. В. Стефаника, 2);

Державний заклад «Одеська національна ордена Дружби народів наукова бібліотека імені М. Горького» (65023, Одеса, вул. Л. Пастера, 13);

Державний заклад «Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка» (61003, Харків, провулок В.Г. Короленка, 18);

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка (01601, Київ, вул. Володимирська, 58);

бібліотеки національних галузевих академій наук України (за напрямом) (для періодичних друкованих наукових фахових видань);

8. Безоплатне розміщення електронної копії наукового фахового видання на сайті Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського

НАН України у розділі «Наукова періодика України» (для періодичних друкованих наукових фахових видань) та надсилання до одержувачів обов'язкового безоплатного примірника малотиражних видань (до 100 примірників) відповідно до додатка 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2002 року № 608 «Про порядок доставляння обов'язкових примірників документів» (для електронних наукових фахових видань);

9. Наявність статей англійською мовою на веб-сторінці видання;

10. Дотримання вимог до редакційного оформлення наукового фахового видання згідно з державними стандартами України;

11. Здійснення редколегією внутрішнього рецензування статей, що готуються до опублікування, та організація нею проведення зовнішнього рецензування;

12. Випуск номерів видання українською, або російською, або іншими регіональними мовами та/або англійською мовою.

**Документи**, що подаються до ДАК МОН України для включення до Переліку наукових фахових видань України:

1. Клопотання засновника (співзасновників) періодичного друкованого наукового фахового видання про включення до Переліку наукових фахових видань України у певній галузі науки, засвідчене підписом керівника та його печаткою. У клопотанні стисло зазначається інформація про: наявність у засновника (співзасновників) аспірантури (докторантури) і спеціалізованих вчених рад; здійснення редколегією внутрішнього та зовнішнього рецензування; наявність статей англійською мовою на веб-сторінці видання;

2. Копія свідоцтва про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, засвідчена в установленому порядку;

3. Інформація про членів редколегії видання (прізвище, ім'я, по батькові; основне місце роботи, посада; науковий ступінь, вчене звання), засвідчена підписом керівника та печаткою засновника (співзасновників) періодичного друкованого наукового фахового видання. Збір та обробка персональних даних здійснюються відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних»;

4. Два останні номери видання по одному примірнику;

5. Копії реєстрів розсилки наданих номерів видання за списком відповідно до пункту 7 попередніх вимог (із зазначенням дати розсилки), засвідчені в установленому порядку;

6. Довідка про внесення електронної копії видання на зберігання до Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського НАН України.

Першою умовою є наявність у друкованого періодичного видання свідоцтва про реєстрацію друкованого засобу масової інформації. Зауважимо, що працівниками ДАК МОН України своєчасно встановлюються порушення у свідоцтвах видань і такі видання вже вимушені вносити зміни.

Також зазначимо, що відповідно до наказу МОН України серед обов'язкових вимог до видання, яке вноситься до переліку наукових фахо-



вих видань, є вимога мати власну сторінку в Інтернеті, на якій повинні бути розміщені статті у перекладі англійською мовою. Останнє суперечить вимогам світових наукометричних баз даних щодо точної відповідності паперових та електронних версій статей.

Електронні періодичні видання не реєструються в органі державної реєстрації, але, відповідно до наказу МОН України, можуть бути внесені до Переліку наукових фахових, надавши до ДАК МОН України такі документи:

1. Клопотання засновника (співзасновників) електронного наукового фахового видання про включення до Переліку наукових фахових видань України у певній галузі науки, засвідчене підписом керівника та його печаткою. У клопотанні стисло зазначається інформація про: наявність у засновника (співзасновників) аспірантури (докторантури) і спеціалізованих вчених рад; здійснення редколегією внутрішнього та зовнішнього рецензування;

2. Інформація про членів редколегії видання (прізвище, ім'я, по батькові; основне місце роботи, посада; науковий ступінь, вчене звання), засвідчена підписом керівника та печаткою засновника (співзасновників) електронного наукового фахового видання;

3. Копія реєстру надсилання до одержувачів обов'язкового безоплатного примірника малотиражних видань (до 100 примірників), засвідчена в установленому порядку;

4. Два зброшуровані примірники останнього номера видання на паперовому носії та один його примірник на електронному носії.

Отже, для серйозного періодичного видання порядок дій щодо внесення його до Переліку фахових видань такий:

- приведення паперової версії видання у відповідність до вимог наказу МОН України;

- створення сайта видання (сайт краще створювати згідно з вимогами міжнародних наукометричних баз, для консультацій щодо приведення веб-ресурсів наукових журналів у відповідність до вимог міжнародних баз та допомоги у доопрацюванні чи створенні необхідного веб-ресурсу можна звернутися у ВД «Академперіодика» НАН України, який розробив необхідні уніфіковані технологічні рішення і готовий надати необхідні консультації);

- перевірка легітимності свідоцтва періодичного видання (для консультацій можна звернутися до Науково-видавничої ради НАН України).

Після збору всіх документів та приведення видання у відповідність до наведених вище вимог можна подавати клопотання до ДАК МОН України.

*Yazvynska M.V.*

REGISTRATION/RE-REGISTRATION OF A NAS OF UKRAINE'S PUBLICATION  
AS PERIODICAL AND INDUSTRY-SPECIFIC

In the article the terms of registration of a NASU publication are listed as follows: foundation of a publication as academic one and obtainment of a Certificate of Registration of Printed Mass Media or re-registration in case of some changes in parameters as well as the terms of inclusion to the List of Scientific Industry-Specific Publications. It is mentioned, that many NASU journals have their certificates contradicting with factual appearance of a journal. Among other requirements, the importance of a journal website creation in compliance with scientometric bases requirements is highlighted.

*Key words:* registration, re-registration, certificate, printed mass media, publication name, List of Scientific Industry-Specific Publications, SAC of Ukraine, publication website.